

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΖΗΤΗΜΑ Α

A.1.1 Λάθος

A.1.2 Σωστό

A.1.3 Λάθος

A.1.4 Λάθος

A.1.5 Λάθος

- A.2**
- α. ανεργία ανεπαρκούς ζήτησης
 - β. εποχιακή ανεργία
 - γ. διαρθρωτική ανεργία
 - δ. ανεργία τριβής
 - ε. διαρθρωτική ανεργία

ΖΗΤΗΜΑ Β

B.1 Η φάση της ύφεσης χαρακτηρίζεται από εκτεταμένη ανεργία, έλλειψη επενδύσεων και ανεπαρκή ζήτηση καταναλωτικών αγαθών. Αυτό σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις που παράγουν τόσο καταναλωτικά όσο και κεφαλαιουχικά αγαθά έχουν αχρησιμοποίητη ή πλεονάζουσα παραγωγική δυναμικότητα. Η παραγωγή και το εισόδημα βρίσκονται στο χαμηλότερο επίπεδό τους. Οι τιμές, αν δε μειώνονται, τουλάχιστον δεν αυξάνονται ή αυξάνονται ελάχιστα και τα κέρδη των επιχειρήσεων είναι χαμηλά. Μάλιστα, πολλές επιχειρήσεις μπορεί να έχουν ζημιές αντί για κέρδη. Το γενικό επιχειρηματικό κλίμα δεν είναι ευνοϊκό για την ανάληψη επενδύσεων και επικρατεί απαισιοδοξία για το μέλλον.

Η ένταση των παραπάνω φαινομένων διαφέρει από κύκλο σε κύκλο. Όσο πιο έντονα είναι τα συμπτώματα αυτά, τόσο πιο βαθιά είναι η ύφεση. Τέτοια ήταν η μεγάλη ύφεση του 1930 που συντάραξε τις προηγμένες καπιταλιστικές χώρες και κυρίως τις ΗΠΑ.

Η φάση της ανόδου ή άνθησης. Η φάση της ύφεσης θα τελειώσει κάποτε. Ανεξάρτητα από την αιτία που την ανακόπτει, κατά τη φάση της άνθησης παρατηρούμε αύξηση της παραγωγής, του εισοδήματος και της απασχόλησης. Η αύξηση της παραγωγής είναι εύκολη, γιατί υπάρχει πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα και γενικά υποαπασχολούμενοι παραγωγικοί συντελεστές. Καθώς αυξάνεται η συνολική ζήτηση και η παραγωγή, αυξάνονται και τα κέρδη και αυτό δημιουργεί ευνοϊκό κλίμα για επενδύσεις. Στην αρχή η αύξηση της παραγωγής δε συνοδεύεται από την αύξηση των τιμών, γιατί, όπως είπαμε και πιο πάνω, υπάρχουν αχρησιμοποίητοι ή αργούντες παραγωγικοί συντελεστές. Καθώς όμως αυξάνεται η συνολική ζήτηση και αυξάνεται η απασχόληση των παραγωγικών συντελεστών αρχίζουν να εμφανίζονται και οι πρώτες αυξήσεις των τιμών.

B.2 Οι οικονομολόγοι ανέπτυξαν διάφορες θεωρίες στην προσπάθειά τους να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν το φαινόμενο των οικονομικών διακυμάνσεων. Άλλες θεωρίες εντοπίζουν τη γενεσιουργό αιτία σε εξωτερικούς παράγοντες, όπως οι εφευρέσεις με τεχνολογικές και οικονομικές εφαρμογές ή οι πόλεμοι και άλλα πολιτικά και τυχαία συμβάντα. Ορισμένες θεωρίες τονίζουν παράγοντες που προέρχονται μέσα από το ίδιο το οικονομικό σύστημα. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι θεωρίες που θεωρούν τον κύκλο καθαρά νομισματικό φαινόμενο, δηλαδή αποτέλεσμα της κακής διαχείρισης της προσφοράς χρήματος από τις νομισματικές αρχές, όπως επίσης και οι θεωρίες της υποκατανάλωσης ή υπερεπένδυσης. Δε θα εξετάσουμε περισσότερο τις θεωρίες ερμηνείας των επιχειρηματικών κύκλων, γιατί η συστηματική ανάπτυξή τους ξεφεύγει από τα όρια αυτού του βιβλίου. Μπορούμε όμως να αναφέρουμε ότι το κλειδί για την κατανόηση των οικονομικών κύκλων είναι η εξέλιξη του ποσοστού του κέρδους, από το οποίο εξαρτάται η επενδυτική δραστηριότητα των επιχειρήσεων.

ΖΗΤΗΜΑ Γ

Γ.1 για το έτος 2010 : εργατικό δυναμικό = $\frac{80}{100} \cdot 10.000 = 8.000$

$$\text{ποσοστό ανεργίας} = \frac{1.000}{8.000} \cdot 100 = 12,5\%$$

$$\text{μη οικονομικά ενεργός} = 10.000 - 8.000 = 2.000$$

$$\text{για το έτος 2011 : } \text{πληθυσμός} = 10.000 + \frac{20}{100} \cdot 10.000 = 12.000$$

$$\text{εργατικό δυναμικό} = 12.000 - 2.000 = 10.000$$

$$\text{άνεργοι} = \frac{15}{100} \cdot 10.000 = 1.500$$

$$\text{για το έτος 2012 : } \text{εργατικό δυναμικό} = \frac{2.500}{20} \cdot 100 = 12.500$$

$$\text{πληθυσμός} = 12.500 + 1.500 = 14.000$$

Έτη	Πληθυσμός	Εργατικό Δυναμικό	Άνεργοι	Ποσοστό Ανεργίας	Μη Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός
2010	10.000	8.000	1.000	12,5%	2.000
2011	12.000	10.000	1.500	15%	2.000
2012	14.000	12.500	2.500	20%	1.500

Γ.2 Η ανεργία έχει τρεις βασικές οικονομικές συνέπειες. Πρώτον: Αποτελεί απώλεια παραγωγικών δυνάμεων, δηλαδή της εργασίας των ανέργων, η οποία θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί στην παραγωγική διαδικασία. Δεύτερον: Σημαίνει απώλεια εισοδήματος για τον άνεργο και την οικογένειά του. Τρίτον: Επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό, λόγω της παροχής των επιδομάτων ανεργίας προς τους ανέργους.

Φυσικά οι συνέπειες της ανεργίας είναι ευρύτερες, γιατί η κατάσταση της ανεργίας μπορεί να είναι εξαιρετικά επώδυνη για τον άνεργο και την οικογένειά του αφού, εκτός από την έλλειψη εισοδήματος, μειώνει την κοινωνική του θέση, δημιουργεί προβλήματα αυτοσεβασμού, οικογενειακών τριβών, κτλ. Με άλλα λόγια, πέρα από τις οικονομικές συνέπειες, η ανεργία δημιουργεί σοβαρά κοινωνικά προβλήματα.

ΖΗΤΗΜΑ Δ

Δ.1

	2016	2017
Τιμή	12	15
Ποσότητα	12.500	16.000
Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές	150.000	240.000
Δείκτης τιμών (%)	100	125
Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές	150.000	192.000
Κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π.	300	320
Πληθυσμός (αριθμός ατόμων)	500	600
Εργατικό δυναμικό (αριθμός ατόμων)	400	450
Απασχολούμενοι (αριθμός ατόμων)	360	396
Άνεργοι (αριθμός ατόμων)	40	54
Ποσοστό ανεργίας (%)	10	12

Δ.2 Η ποσοστιαία μεταβολή του Α.Ε.Π. είναι 28%.

Δ.3 Το πραγματικό Α.Ε.Π. του έτους 2016 σε σταθερές τιμές του έτους 2017 είναι 187.500 ευρώ.

Δ.4 Η μεταβολή του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού από το 2016 στο 2017 είναι 50 άτομα.